

NATIONALPARK VADEHAVETS 10-ÅRS FEJRING

FOREDRAG OG UDS STILLINGER	
<i>Titel</i>	<i>Beskrivelse</i>
10 succeser 10 år – og meget mere. Udstilling i Toldboden, Ribe	<p>Nationalparken har en stor og forpligtende vision. Den er vi født med. Og den inspirerer os dagligt.</p> <p>Vi har taget store skridt frem mod at realisere visionen i de første ti år af vores levetid. I 2014 fik vi anerkendt området som verdensklasse. Siden starten er kendskabet vokset fra nul til stort. Vi har vendt skepsis i lokalbefolkningen til begejstring. Vi lykkes i mange af vores naturbevarende projekter. Vi gør området og naturen tilgængelig for flere. Vi udvikler nationalparkområdet. Vi fremelsker et ansvarligt brug, hvor mennesker lærer at tage hensyn – f.eks. til de jordrugende strandfugle, de mange engfugle, til strandtudsden og til den sarte flora og fauna, Vadehavet byder på. Og vi støtter kampen mod de invasive arter – f.eks. ved at mobilisere ind- og udenlandske gæster til at spise sig igennem de mange østers, vi har i Vadehavet.</p> <p>Denne udstilling viser nogle af de mest betydningsfulde projekter og indsatsområder, vi har dyrket siden vores start for 10 år siden.</p>
Birgitte Valentin – Atelier & Galleri fejrer nationalparkens fødselsdag	<p>Jens Gregersen udstiller "Fugle og Natur i Tøndermarsken" fra 5. september til 31. oktober, og på nationalparkens fødselsdag vil han være til stede ved udstillingen, hvor det er muligt at købe hans bog "Det store Vadehav" og få en snak om hans arbejde og samtidig få bogen signeret. Fredag den 16. oktober holder Birgitte Valentin fødselsdagsfejring.</p> <p>Udstillingen repræsenterer desuden flere kunstnere. Lone Brundum udstiller marsk malerier, Elisabeth Linné udstiller hornarbejde og Birgitte Valentin udstiller både malerier samt ler- og bronzeskulpturer.</p> <p>Jens Gregersen har gennem hele sit liv tegnet og malet fugle, som en af vores bedste fugletegnere i DK. Han har boet blandt fuglene på Naturreservatet Tipperne og bor nu på Naturreservatet Vorsø. Derudover har han besøgt Vadehavet og med sit skarpe øje indfanget fuglenes former og farver i det landskab, hvor de hører til.</p>
Foredrag om tragedien om Briggen Claus af Fanø	<p>I forbindelse med Nationalpark Vadehavets 10 års fødselsdag vil Sven Anthonisen i uge 42 holde foredrag om briggen "Claus" og den tragiske forlis. Sven Anthonisen har lavet årets særudstilling på Fanø Skibsfarts- og Dragtsamling og er forfatter til bogen "Briggen Claus – et skib, en stranding, en tragedie"</p> <p>Der vil under foredraget være gratis adgang til museet d. 13., 14. og 15. oktober kl. 14.00. Tilmeldingen til ForedragBriggenClaus@gmail.com</p>
Kunsten langs Vadehavet	<p>Ribe Kunstmuseum har fra oktober til januar udstillingen "Stilhed før Storm. Vadehavets kunst"</p> <p>Markeringen af 100-året for Genforeningen og 10-året for udnævnelsen af den danske del af Vadehavsområdet til Nationalpark i 2020 er en kærkommen anledning til at sætte fokus på den billedkunst, der gennem tiden er blevet til med marsken og dets mennesker som inspiration og motiv.</p>
På lavt vand – malerier fra og om Vadehavet	<p>Udstilling fra 9. til 18. oktober hos Galleri Enggaard på Fanø.</p>

NATIONALPARK VADEHAVETS 10-ÅRS FEJRING

	AKTIVITETER
<i>Titel</i>	<i>Beskrivelse</i>
Det vilde, vidunderlige Vadehav på Fiskeri- og Søfartsmuseet	<p>Fiskeri- og Søfartsmuseet fejrer Nationalpark Vadehavets første årti ved at åbne dørene op for et væld af aktiviteter i Vadehavets tegn i uge 42. Hver dag åbner op for nye oplevelser, og vi byder blandt andet på Østers kokke skole for børnene, vadehavets tandhvaler og vadehavets invasive arter.</p> <p>Se programmet på Fiskeri og Søfartsmuseets hjemmeside</p>
Nat i akvariet	<p>Følg med os ind i akvariet på en nattevandring efter lukketid og oplev en ny verden! Hvad laver dyrene når det er mørkt? Vidste du, at nogle dyr kan lyse i mørke? Med lommelygte kan du lyse ind i akvarierne og se hvilke dyr, der er vågne og klar på lidt natmad!</p> <p>Fiskeri- og Søfartsmuseet d. 13.10.2020 kl. 18-22</p>
Vadehavscentret fejrer Nationalpark Vadehavet i efterårsferien	<p>Vadehavscentret har en masse aktiviteter hele uge 42. Der er mange guidede ture og en masse aktiviteter ude og inde for både store og små.</p> <p>Man kan bl.a. komme med uden for og høre om rylens fantastiske rejse; en historie der starter i Sydafrika og ender på den russiske tundra. Eller besøge vores undervisningslokaler, hvor man f.eks. kan se og høre om vadehavets dyr eller overvære en dissektion af en fugl.</p> <p>Der er begrænset antal pladser på alle arrangementer og der skal bestilles plads, når du køber billet i døren. Arrangementerne kører med start flere gange i løbet af dagen og du kan finde dem på Vadehavscentrets hjemmeside.</p>
Ud på vaden og hjem i laden	<p>I anledning af Nationalpark Vadehavets 10 år arrangerer Vadehavssmedjen og Klægager en tur "Fra Vaden og hjem i Laden" tirsdag d. 13. oktober kl. 10.30 ved Bunti Strand.</p> <p>Vadehavssmedjen fortæller om stort og småt ved Vaden hvorefter turen går hjem i laden på Klægager, hvor der serveres en anretning med afsæt i Vaden og Marsken. Else Kirsten Lynggaard Ehmsen vil sørge for sangtimen "Vadehavet og Marsken i sang og toner".</p> <p>Pris 80 kr. Husk varmt tøj. Tilmelding på 23931511 eller mail@klægager.dk</p>
Rangertur for børn i Tøndermarsken omkring Højer	<p>Sammen går vi på opdagelse i Tøndermarsken og hører blandt andet om Nationalpark Vadehavet og UNESCOs Verdensarv. Vi dykker ned i historien om digerne og de, der byggede dem?</p> <p>Hvorfor er der sluser i Tøndermarsken og hvad foregår der egentlig i en pumpestation? Er Tøndermarsken en del af Vadehavet? Og hvad har vandet i Tøndermarsken med klimaforandringer at gøre?</p> <p>Distance: 4,5 km (Mødested: Højer Mølle) 14. oktober kl. 10-12</p> <p>Pris: 50 kr. pr. voksen, 25 kr. pr. barn. Tilmelding til: hoejer@msj.dk</p>
Vandretur guide i Tøndermarsken omkring Rudbøl	<p>Vi går på både havdiger og ådiger. Guiden fortæller om stormfloder, diger og sluser, og de mennesker, der har formet Tøndermarskens landskab gennem 500 år.</p> <p>På denne tur er der særligt fokus på Tøndermarskens ældre diger og de oktrojerede koge.</p> <p>Undervejs hører vi også om Nationalpark Vadehavet og baggrunden for udpegningen til UNESCOs Verdensarv.</p>

NATIONALPARK VADEHAVETS 10-ÅRS FEJRING

	<p>Distance: 4,5 km (Mødested: P-pladsen lige inden den dansk-tyske grænse) 14. oktober kl. 13-15 Pris: 50 kr. pr. voksen. Tilmelding til: hoejer@msj.dk</p>
<p>Rangertur for børn i Tøndermarsken omkring Højer</p>	<p>Sammen går vi på opdagelse i Tøndermarsken og hører blandt andet om Nationalpark Vadehavet og UNESCOs Verdensarv. Vi dykker ned i historien om digerne og de, der byggede dem? Hvorfor er der sluser i Tøndermarsken og hvad foregår der egentlig i en pumpestation? Er Tøndermarsken en del af Vadehavet? Og hvad har vandet i Tøndermarsken med klimaforandringer at gøre? Distance: 4,5 km (Mødested: Højer Mølle) 15. oktober kl. 10-12 Pris: 50 kr. pr. voksen, 25 kr. pr. barn. Tilmelding til: hoejer@msj.dk</p>
<p>Vandretur guide i Tøndermarsken omkring Rudbøl</p>	<p>Vi går på både havdiger og ådiger. Guiden fortæller om stormfloder, diger og sluser, og de mennesker, der har formet Tøndermarskens landskab gennem 500 år. På denne tur er der særligt fokus på Tøndermarskens ældre diger og de oktrojerede koge. Undervejs hører vi også om Nationalpark Vadehavet og baggrunden for udpegningen til UNESCOs Verdensarv. Distance: 4,5 km (Mødested: P-pladsen lige inden den dansk-tyske grænse) 15. oktober kl. 13-15. Pris: 50 kr. pr. voksen. Tilmelding til hoejer@msj.dk</p>
<p>Bålmad og baskuld med bondekonerne</p>	<p>Kom med til et familiearrangement med Vadehavsudsigt på Farm Rudbeck Fanø. Vi spiser blåmuslinger, baskuld og bålbrød og der vil være leg og fortællinger om rørskoven og Farmen. Arrangementet foregår både udendørs og indendørs med god plads. Der er plads til 30 personer. Sidste tilmelding dagen før til: editrudbeck@gmail.com / mobil 24938505. Tirsdag den 13. oktober 2020, kl. 11-13. og torsdag den 15. oktober 2020 11-13 Pris: 120 kr. voksne / 60 kr. børn (fra 3 år til og med 14 år) Sted: Farm Rudbeck Fanø</p>
<p>Guidet cykeltur rundt på Fanø</p>	<p>Få en oplevelse af Fanøs betagende natur og kultur - set fra cykelsadlen. Vi kommer rundt og ser de smukkeste steder på Fanø, hvor man næsten kan "røre" ved UNESCO's Verdensarv. Vi tilrettelægger turen efter vejret og alle kan være med. Torsdag den 15. oktober 2020 kl. 12.00. Varighed ca. 4,5 timer Pris: Gratis, Sted: Fanø Højskole</p>
<p>Cykeltur til Anker Drømmefanger</p>	<p>Fanø Højskole arrangerer en hyggelig lille cykeltur for hele familien hvor vi holder os til de små veje i Nordby og hvor tempoet passer til deltagerne. I får historien om Anker Drømmefanger og vi cykler hjem over Fanø skole. Vi mødes ved Fanø Færgen. Mandag d. 12. oktober kl. 14.00 Pris: Gratis, Mødested: Fanø Færgen</p>
<p>Cykeltur til Fanøs højdepunkter</p>	<p>Fanø Højskole tager jer med på en cykeltur til Fanøs højdepunkter. I får en oplevelse af Fanøs natur og kultur - set fra cykelsadlen. Vi kommer rundt på de højeste punkter og få de vilde udsigter og oplever mangfoldigheden i naturen. Vi tilrettelægger turen efter vejret og alle kan være med. Tirsdag d. 13. oktober kl. 12.00. Varighed ca. 4 timer. Pris: Gratis, Mødested: Fanø Højskole</p>
<p>Fanø fejrer Nationalparkens 10 år</p>	<p>Fanø fejrer Nationalpark Vadehavets 10 års fødselsdag med et væld af aktiviteter for store og små. Der er bl.a. sejlture med Martha, åbne gallerier, kreative værksteder, musik, guidede ture for store og små og meget mere. Se www.fanoekalender.dk for alle de mange aktiviteter</p>

NATIONALPARK VADEHAVETS 10-ÅRS FEJRING

Find naturen hvor du bor med Fanø Natur

Fanø, hele Fanø - natur, haver, sommerhusgrunde, helårshuse og sommerhuse - er en del af Nationalpark Vadehavet og har været det i 10 år. Byrådet besluttede for 10 år siden, at skulle Fanø kommune være en del af nationalparken, så skulle det være ordentligt. Alt med. Derfor går man i seng i en nationalpark og står op i en nationalpark, når man er på Fanø.

Et ti års jubilæum fejrer man. Det gør man over hele nationalparken, men specielt på Fanø, hvor ret så mange af nationalparkens partnere fester. FanøNatur gør det også sammen med Danmarks Naturfredningsforening. Vi beder alle på Fanø i uge 42 om at gå på jagt efter nationalparkens natur, hvor de bor. Find vilde dyr og planter i hus og have (læs også sommerhus) både ude og inde. Fotografer dem, fang dem i fælder, ryst den ned i en omvendt paraply fra træerne, brug en ketsjer i vandhullet, lys efter dem om natten osv. Kom så med fangsten til FanøNatur.

I uge 42 holder FanøNatur til i **Nyttehaven bag ved skolehallen på Midtbjergevej mandag, onsdag og fredag kl. 10-12**. Her kan du få at vide hvilke dyr og planter, du har fundet. Der er også en jubilæumsgave til børnene og kaffe til forældrene.

Læs mere om jagten på naturen hvor du bor på FanøNaturs nye hjemmeside: www.fanonatur.dk. GOD JAGT.

Projekt Sneum Sluse inviterer til "åbent hus"

Den 17. oktober kl. 10.00-15.00

Projekt Sneum Sluse inviterer til "åbent hus" ved Sneum Sluse, hvor de markerer Nationalpark Vadehavets 10 års fødselsdag. Der fortælles om nationalparken og om Sneum Sluse, som er et af de kommende "Velkommen til Nationalpark Vadehavet" steder.

Der vil være en lille bod med materialer og der serveres kaffe og fødselsdagsgave.

NATIONALPARK VADEHAVETS 10-ÅRS FEJRING

	VIRTUELLE OPLEVELSER
<i>Titel</i>	<i>Beskrivelse</i>
9. til 18. oktober - Den stille intense naturoplevelse	<p>NaturKulturVarde filmer med udgangspunkt i 5 vadehavs-hot-spots. Filmene vises på NaturKulturVardes og Nationalparkens Facebooksider. Se beskrivelsen ovenfor: Naturbio - fem fantastiske oplevelser i nationalparken!</p> <p>På YouTube og Facebook kan du fra på fredag den 9. oktober se Vardemuseerne/NaturKulturVardes naturvejleder Morten Vinding fortælle om 5 særlige steder i Varde Kommune, som alle er en del af Nationalpark Vadehavet. Det gør han i anledning af at Nationalpark Vadehavet i år fejrer 10 års fødselsdag.</p> <p>Vi kalder projektet for "Naturbiografen" og den har jo altid åbent.</p> <p>De fem steder i Varde Kommune er udvalgt for at vise mangfoldigheden i Nationalpark Vadehavet. Alt fra det afsidesliggende Skalling Ende til en rastepads ved Kjelst er udvalgt. Steder hvor alle, uanset alder, kan få en god naturoplevelse.</p> <p>I alle fem film opfordres der til at man giver sig god tid, og husker lidt mad og drikke – og naturligvis at rydde op efter sig...</p> <p>De 5 film vil kunne ses på Vardemuseernes YouTube kanal, såvel som Facebooksiderne for Vardemuseerne, NaturKulturVarde og Nationalpark Vadehavet.</p> <p>Der frigives 1 film pr. dag i perioden mellem den 9. – 13. oktober. De 5 steder som vises i filmene er: Skalling Ende, 5. juni plantagen ved Kjelst, Skomagersetten på Skallingen, Nyeng ved Ho og Janderup Ladeplads.</p>
Uge 38-42 Naturnørden formidler online	Naturnørde formidler online fra de 4 vadehavssøer samt Tøndermarsken. Arrangør NaturKulturVarde . Filmene vises på Nationalparkens Facebook og Instagram.
16. oktober 2020	Fejring på Hovedengen i Ribe. Der vil være få gæster med til arrangementet, som omfatter videohilsner, film, taler og andre spændende indslag. Men arrangementet bliver livestreamet via Facebook, så alle kan se med.
11. november - Debatdag om bæredygtig turisme	Nationalpark Vadehavet, Syddansk Universitet og Friluftsrådet inviterer til konference , hvor vi vil sætte fokus på, hvordan man kan forene behovet for at beskytte særlig natur og den hastigt voksende interesse blandt borgere og turister, der gerne vil ud og opleve naturen. Konferencen livestreames.

